

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 7 december 1998 door de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot regeling van de rechtspositie van het statutair en contractueel personeel van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor", heeft op 2 februari 1999 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

1.1. Luidens artikel 3, § 1, 1°, van het decreet van 19 december 1997 tot machtiging van de Vlaamse regering om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel "Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor" moet deze vereniging onder meer tot doel hebben op permanente basis een symfonisch orkest en een kamerkoor te vormen. Uit de memorie van toelichting bij het ontwerp dat dit decreet is geworden, kan worden afgeleid dat de decreetgever voor ogen had dat deze vereniging "zal instaan voor het artistiek beheer en het management van het «Vlaams Omroeporkest» (het verzelfstandigde BRTN-Filharmonisch Orkest) en van het «Vlaams Kamerkoor» (het verzelfstandigde BRTN-Koor)". Tevens kondigde de decreetgever aan dat "de terbeschikkingstelling van het statutair personeel van het BRTN-Filharmonisch Orkest en van het BRTN-Koor aan de v.z.w. «Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor» geregeld zal worden in een apart decreet waarvan het ontwerp aan het parlement zal worden voorgelegd" (1).

1.2. Op 2 maart 1998 werd de voornoemde vereniging opgericht. De stad Leuven en de provincie Vlaams-Brabant blijken via een personele band met deze vereniging verbonden te zijn (2).

(1) Parl. St., Vl. Parl., 1997-98, nr. 842/1, blz. 5-6.

(2) Zie de door de gemachtigde verstrekte nota aan de Vlaamse regering VR/98/2207/DOC/0795, punt 1.2.

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt de overdracht van het personeel en de taken van het VRT-Filharmonisch orkest en van het VRT-koor aan de voornoemde vereniging juridisch te organiseren. Daartoe voorziet het ontwerp inzonderheid in de volgende maatregelen.

2.1. De naamloze vennootschap van publiek recht VRT wordt ontlast van de taak om een eigen orkest of een eigen koor te vormen (artikel 2, § 1). De activiteiten van het VRT-Filharmonisch orkest en van het VRT-koor worden stopgezet, en beide ensembles worden ontbonden (artikel 2, § 2).

2.2. Het statutair personeel dat functioneel verbonden is met het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, wordt ambtshalve verplicht om zijn functie verder uit te oefenen "in het kader van de orkest- en kooractiviteiten die de v.z.w. «Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor» ontplooit". Dit personeel blijft echter statutair personeel van de naamloze vennootschap VRT (artikel 2, § 3). De VRT ontvangt een jaarlijkse vergoeding van de Vlaamse Gemeenschap voor de financiering van de loonkosten van deze personeelsleden (artikel 4, §§ 1 tot 3).

Dit personeel wordt ambtshalve op pensioen gesteld op grond van een regeling die vergelijkbaar is met de reeds bestaande pensioenregeling die van toepassing is op de VRT (artikel 3).

.../...

2.3. Voor het contractueel personeel dat functioneel verbonden is met het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, bevat het ontwerp een bepaling die de subsidiëring van de voornoemde vereniging door de Vlaamse Gemeenschap afhankelijk stelt van de collectieve overname van dit personeel door de vereniging (artikel 7).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

1. Luidens paragraaf 1 bevat de openbare omroepopdracht van de VRT niet de verplichting voor deze vennootschap om over een eigen operationeel symfonisch omroeporkest of een eigen operationeel omroepkoor te beschikken.

Een dergelijke bepaling heeft geen normatief karakter, doch is veeleer van louter declaratieve aard. Tenzij men de ontworpen bepaling wil herwerken tot een werkelijke verbodsbepaling, in welk geval ze dan beter wordt ingeschreven in artikel 6 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, verdient het aanbeveling deze paragraaf te schrappen.

Indien deze paragraaf toch behouden wordt, dient in elk geval de vermelding van de wijzigende decreten te worden weggelaten. Het is immers niet de bedoeling om de verwijzing naar artikel 8 van de gecoördineerde decreten te "clicheren" op het ogenblik dat het ontworpen decreet wordt aangenomen.

.../...

2. Naar luid van paragraaf 2 worden de activiteiten van het huidige omroeporkest en van het huidige omroepkoor stopgezet en worden beide ensembles ontbonden.

Het woord "ontbonden" is niet in overeenstemming met de memorie van toelichting, waarin wordt gesteld dat wordt geopteerd voor "het integraal behoud van het huidig orkest en het huidige koor" en dat de voornoemde vereniging belast wordt met de artistieke en zakelijke leiding van de beide bestaande ensembles. De regeling vervat in het ontwerp komt er in wezen op neer dat de activiteiten "binnen de VRT" van het VRT-Filharmonisch orkest en van het VRT-koor worden stopgezet. Nog afgezien van de vraag of een dergelijke beslissing tot stopzetting een decretaal optreden behoeft, verdient het in elk geval aanbeveling paragraaf 2 als volgt te redigeren :

"De activiteiten binnen de VRT van het VRT-Filharmonisch orkest en van het VRT-koor worden stopgezet.".

3.1. Paragraaf 3 bevat een regeling waarbij het statutair personeel dat functioneel verbonden is met het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, verplicht wordt om zijn functie verder uit te oefenen in het kader van de activiteiten van de voornoemde vereniging.

.../...

Het ontwerp vermijdt elke toespeling op de mogelijke uitoefening door de vereniging van enig gezag over de bedoelde personeelsleden (1). Wel wordt voorzien in een verplichting voor de VRT om erover te waken dat de ondersteuning van de vereniging door zijn personeelsleden op permanente, professionele, doeltreffende en adequate wijze gebeurt, en om daartoe alle nodige en nuttige maatregelen te nemen (paragraaf 4).

De vraag rijst of de aldus opgezette constructie niet meer fictie dan werkelijkheid is. Kan er werkelijk van uitgegaan worden dat de statutaire personeelsleden van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, voor het uitoefenen van activiteiten in het kader van het «Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor», rechtstreeks geen enkele instructie van die laatste vereniging zullen krijgen ? Zal de vereniging hun alle instructies werkelijk door de VRT laten geven ?

In dit verband moet de Raad van State de stellers van het ontwerp wijzen op de wenselijkheid om, zo mogelijk, een meer met de werkelijkheid overeenstemmende regeling uit te werken.

(1) In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat dit gebeurt om te vermijden dat de rechtspositie van de statutaire personeelsleden beschouwd zou kunnen worden als die van een terbeschikkingstelling, in de zin van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

3.2. In overeenstemming met de memorie van toelichting schrijve men in elk geval in paragraaf 3, eerste lid : "De statutaire personeelsleden van de VRT die op de datum van inwerkingtreding van dit decreet functioneel verbonden zijn ...". De gemachtigde van de regering is het hiermee eens.

4. Het is niet duidelijk wat, in paragraaf 4, tweede lid, de stellers van het ontwerp bedoelen met de woorden "met naleving van de gangbare regels". Volgens de uitleg verschaft door de gemachtigde van de regering, heeft deze verwijzing betrekking op het syndicaal overleg (1). De aangehaalde zinsnede is derhalve overbodig, nu enkel wordt gerefereerd aan geldende bepalingen, waarvan het niet de bedoeling is om af te wijken.

Artikel 3

Volgens het ontworpen artikel 4, § 4, van het decreet van 13 juli 1994 (artikel 3, § 1, van het ontwerp) worden de statutaire personeelsleden van de VRT die functioneel verbonden zijn met het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor ambtshalve gepensioneerd op de eerste dag van de maand die volgt op hun zestigste verjaardag.

(1) Zie ook de memorie van toelichting waarin verwezen wordt naar de onderhandelingen met de representatieve vakbonden in het sectorcomité XVIII.

In dit verband heeft de gemachtigde van de regering verklaard dat de ambtshalve pensionering op 60 jaar enkel geldt voor die statutaire VRT-personeelsleden die de activiteiten van orkest en koor (binnen de voornoemde vereniging) blijven ondersteunen. Indien die ondersteuningsplicht voor hen wegvalt, bijvoorbeeld omdat zij binnen de VRT met een andere opdracht zijn belast, vervalt de nood voor een vervroegde ambtshalve pensionering. Deze laatste is immers een onderdeel van het afbouwscenario inzake het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor.

Gelet op die toelichting, redigere men de ontworpen paragraaf 4, eerste lid, als volgt :

"In afwijking van § 1 worden de statutaire personeelsleden van de VRT die functioneel verbonden zijn met het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, en op wie de verplichting rust tot ondersteuning, bedoeld in artikel 2, § 3, van het decreet van ... tot regeling van de rechtspositie van het statutair en contractueel personeel van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, ambtshalve gepensioneerd op de eerste dag van de maand die volgt op die waarin zij 60 jaar worden.".

Artikel 4

1. Om niet in strijd te komen met artikel 175, tweede lid, van de Grondwet, redigere men het eerste lid van paragraaf 1 als volgt :

.../...

"De VRT ontvangt jaarlijks een toelage, die moet worden aangewend voor de financiering van de loonkosten van de statutaire personeelsleden, bedoeld in artikel 2, § 3, eerste lid."

2. In paragraaf 4, vierde lid, schrijve men "... subsidie, bedoeld in het tweede lid, ..." in plaats van "... subsidie, genoemd in het derde lid, ...".

Artikel 5

1. Men redigere dit artikel als volgt :

"In artikel 25 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, gewijzigd bij het decreet van 29 april 1997, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, eerste lid, wordt ...;

2° een § 3 wordt toegevoegd, die luidt als volgt : ...".

2. In het ontworpen artikel 25, § 3, derde lid, schrijve men "schort ... op" in plaats van "schorst ... op".

.../...

Artikel 7

1. Het verdient aanbeveling om deze bepaling te redigeren als een artikel dat moet worden ingevoegd in het voornoemde decreet van 19 december 1997.

2. De ontworpen bepaling is opgevat als een financiële sanctie voor het geval de v.z.w. «Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor» niet alle contractuele personeelsleden van de VRT, die functioneel verbonden zijn met het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor, zou overnemen.

Die voorwaarde, zoals ze geformuleerd wordt, was de oprichters van de vereniging nog niet bekend.

De decreetgever dient na te gaan of de voorwaarde in die omstandigheden wel verenigbaar is met het evenredigheidsbeginsel. Daarbij dient ermee rekening gehouden te worden dat het voldoende is dat de vereniging één contractueel personeelslid niet overneemt, om het voordeel van de hele subsidie te verliezen.

Artikel 8

Indien er een reden is waarom wordt afgeweken van de gebruikelijke regelen inzake de inwerkingtreding van decreten, zou die in de memorie van toelichting uiteengezet moeten worden.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	A. ALEN, H. COUSY,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER